

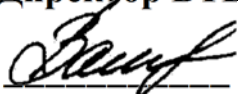
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)**

Кафедра економіки та міжнародних відносин

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВТЕІ КНТЕУ**

 Н. Л. Замкова

26 06 2020

**ДИПЛОМАТИЧНА ТА КОНСУЛЬСЬКА СЛУЖБА
DIPLOMATIC AND CONSULAR SERVICE**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» / bachelor
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини» / «International Relations»
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини» / «International Economic Relations»
Спеціалізація/ освітня програма	Міжнародний бізнес / International Business

Вінниця 2020

Розробник: Замкова Н.Л., доктор філософських наук, професор

Гарант освітньої програми «Міжнародний бізнес» – Давидюк Л.П., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та міжнародних відносин.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних відносин 12.06.2020 р. пр. № 8; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права 15.06.2020 р. пр. № 6 та засіданні вченої ради інституту 26.06.2020 р. пр. № 6.

Рецензенти:

внутрішній рецензент: Хачатрян В.В, кандидат економічних наук,
доцент, завідувач кафедри економіки та
міжнародних відносин

зовнішній стейкхолдер: Мережко В.М., директор департаменту
міжнародного співробітництва та
регіонального розвитку Вінницької ОДА

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.В.

Підп. до друку 21.10.2020 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 2,09.
Обл.-вид. арк. 1,83. Тираж 5. Зам. № 491.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є отримання здобувачами освітнього ступеня «бакалавр» спеціальних знань про становлення та розвиток міжнародних протокольних правил, основні положення державної протокольної практики, традиції і сучасні тенденції дипломатичного протоколу та церемоніалу, формування сучасного мислення, вмінь та навичок роботи у сфері реалізації зовнішньої політики України; набуття компетенцій та програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

Результати вивчення навчальної дисципліни її місце в освітньому процесі.

Для галузі знань 29 «Міжнародні відносини» дисципліна є обов'язковою.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Дипломатична та консульська служба» для освітньої програми «Міжнародний бізнес» є формування комплексу компетентностей:

- **інтегральна компетентність:** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми сфері міжнародних відносин у цілому, та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх технологій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

- **загальні компетентності:**

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності).

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- **спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:**

СК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії,

концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо-, макрорівнях.

СК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними

СК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними та природничими науками.

СК 10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз без пекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

СК 14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну та письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

СК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Дипломатична та консульська служба» для освітньої програми «Міжнародний бізнес» полягають:

ПРН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями інших галузей знань/ видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до інших.

ПРН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- та макрорівнях.

ПРН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні з політичними, юридичними та природничими науками.

ПРН 17. Визначати причини, типи і характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні і дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН 19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи та угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови, тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН 21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так, і іноземними мовами.

ПРН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН 23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів, базується на вивченні таких нормативних дисциплін, як «Економічна теорія», «Історія міжнародної торгівлі та торговельно-економічної думки», «Теорія міжнародних відносин», «Міжнародна торгово-економічна інформатика».

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв, він трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

**Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл
(тематичний план)**

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні заняття		СРС
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Історія дипломатії. Місце і роль дипломатичного протоколу в сфері міжнародних зносин.	10	2	2	6	Т, УО, ІЗ, Р
Тема 2. Становлення української дипломатії.	6	2	-	4	Т, УО, ІЗ, Р
Тема 3. Дипломатичні зносини. Дипломатія та дипломати. Дипломатичні привілеї та імунітети.	7	2	2	3	УО, Т, Р
Тема 4. Дипломатичні документи, їх призначення та структура. Дипломатичне листування.	10	2	2	6	УО, ПО, Т, ІЗ
Тема 5. Дипломатична служба України: загальні засади. Закордонні дипломатичні установи України.	5	2	-	3	УО, Т, ІЗ, Р
Тема 6. Міністерство закордонних справ України.	5	2	-	3	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 7. Консульські зносини. Консульські привілеї та імунітети.	7	2	2	3	УО, Т, Р
Тема 8. Консульська служба України.	5	2	-	3	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 9. Паспортна та візова робота.	7	2	2	3	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 10. Поняття, сутність і роль дипломатичного протоколу, церемоніалу і етикету.	7	2	2	3	УО, Т, Р
Тема 11. Головні міжнародні нормативно-правові акти, які визначають зміст і принципи дипломатичного протоколу.	10	2	2	6	УО, ПО, Т
Тема 12. Норми й традиції протоколу в дипломатії.	7	2	2	3	УО, Т, Р
Тема 13. Дотримання норм дипломатичного етикету як складова іміджу дипломата, політика, ділової людини.	7	2	2	3	УО, ПО, Т, Р, ІЗ
Тема 14. Протокол державних символів.	7	2	2	3	УО, ПО, Т, Р
Тема 15. Діяльність дипломатичного корпусу: особисті візити і бесіди дипломатів. Протокол ділової зустрічі.	7	2	2	3	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 16. Діяльність дипломатичного корпусу: дипломатичні прийоми.	10	2	2	6	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 17. Дипломатичні переговори. Дипломатичний протокол міжнародних конференцій.	7	2	2	3	УО, ПО, Т, Р, ІЗ

Тема 18. Національні особливості ділового спілкування та етикету країн Європи та СНД.	12	4	2	6	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 19. Національні особливості ділового спілкування та етикету країн Азії, Африки, арабських країн.	12	4	2	6	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 20. Національні особливості ділового спілкування та етикету США, Канади, Австралії та Латинської Америки	12	4	2	6	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 21. Міжнародні організації та їх значення у дипломатичних відносинах.	8	2	-	6	УО, ПО, Т, Р, ІЗ
Тема 22. Особливості роботи у спеціальних місіях і представництвах міжнародних організацій.	7	2	2	3	УО, Т, Р, ІЗ
Тема 23. Основні напрями зовнішньої політики сучасної України	5	2	-	3	УО, Р, ІЗ
Разом	180/6	52	34	94	
Підсумковий контроль - екзамен					

Умовні позначення: УО – усне опитування; ПО – письмове опитування; Т – тестування; Р – реферат; ІЗ – індивідуальне завдання; КТ – комп’ютерне тестування; ДК – розрахунки та дослідження з використанням комп’ютера.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Зміст дисципліни (теми програми)

Тема 1. Історія дипломатії. Місце і роль дипломатичного протоколу в сфері міжнародних зносин.

Зародки первісної дипломатії Історичні типи дипломатії: грецький, римський, візантійський, італійський, французький. Історичні етапи становлення дипломатичного протоколу. Основні періоди в розвитку теорії дипломатії. Дипломатія нового й новітнього часу.

Предмет, принципи, значення дипломатичного протоколу. Дипломатія і дипломатична професія. Складові дипломатичної діяльності. Офіційні (традиційні) різновиди дипломатії. Публічна дипломатія. Превентивна дипломатія. Військова дипломатія. Комерційна дипломатія. Енергетична дипломатія. Парадипломатія. Дипломатична стратегія та дипломатична розвідка. Неофіційні (нетрадиційні) різновиди дипломатії. Культурна дипломатія. Спортивна дипломатія.

Роль дипломатичного протоколу в міжнародних відносинах.

Тема 2. Становлення української дипломатії

Історичні витоки української дипломатії. Дипломатія часів Київської Русі. Військо запорізьке як суб'єкт міжнародних відносин. Листування запорізьких козаків із турецьким султаном як «зразок» дипломатичного стилю того часу. Дипломатія Богдана Хмельницького. Дипломатія гетьманів І. Виговського, І. Мазепи та П. Орлика. Дипломатія Української центральної ради та Української Народної Республіки. Дипломатія Української РСР. Створення ООН. Становлення та розвиток дипломатичних відносин та протоколу у міжвоєнний період між 1-ю та 2-ю Світовими війнами. Протокольні-консульські та представницькі функції української дипломатії під протекторатом Москви. Дипломатія незалежної України в кінці 19 - на початку 20 ст.

Тема 3. Дипломатичні зносини. Дипломатія та дипломати. Дипломатичні привілеї та імунітети

Дипломатичні зносини: понятійний апарат. Визнання держав де-факто і де-юре. Встановлення дипломатичних відносин між державами. Припинення (розірвання) дипломатичних відносин. Порядок заснування, види та функції дипломатичних представництв. Розташування дипломатичних представництв. Дипломатична діяльність за межами країни. Дипломатичний корпус. Старшинство в дипломатичному корпусі. Глава дипломатичного представництва, його функції. Класи глав дипломатичних представництв та дипломатичні ранги. Дуайен дипломатичного корпусу.

Структура посольства. Група з питань зовнішньої політики; група з питань внутрішньої політики; група з питань економіки; відділ преси; консульський відділ; адміністративно-господарська група; секретаріат посла. Внутрішня охорона посольства.

Поняття дипломатичних привілеїв та імунітетів. Привілеї та імунітети представництва. Недоторканність і імунітет приміщень, прилеглої до них території і майна. Недоторканність записів, документів, кореспонденції і архівів. Свобода і недоторканність способів спілкування. Дипломатична пошта (сумка, мішок, валіза). Звільнення від оподаткування. Право на імпорт і звільнення від митних зборів.

Особисті імунітети та привілеї. Тривалість дії імунітетів. Повні привілеї та імунітети. Особиста недоторканність і захист. Імунітет від кримінальної відповідальності. Імунітет від цивільної і адміністративної відповідальності. Позбавлення дипломатичного імунітету. Зустрічні позови. Недоторканність кореспонденції. Недоторканність майна. Звільнення від обов'язків. Звільнення від обов'язків виступати свідком. Звільнення від державного і місцевого оподаткування. Звільнення від митних зборів. Звільнення від вимог з соціального забезпечення. Звільнення від огляду особистого багажу. Свобода переміщень. Проїзд через третю країну. Відповідні зобов'язання дипломатів. Дипломатичні паспорти. Обмежені привілеї та імунітети.

Тема 4. Дипломатичні документи, їх призначення та структура. Дипломатичне листування

Види дипломатичних документів та їх призначення. Вербальні і особисті листи. Особисті листи. Пам'ятні записки і меморандуми. Односторонні позиційні дипломатичні документи, заяви уряду, МЗС, заяви для преси. Телеграми. Заключні документи міждержавних переговорів та візитів. Вимоги до дипломатичних документів. Мова дипломатичних документів. Структура дипломатичних документів. Форми звертання. Дипломатична пошта. Дипломатичний кур'єр.

Основні документи дипломатичного листування. Протокольні вимоги до документів дипломатичного листування. Документи зовнішнього дипломатичного листування. Документи внутрішньовідомчого листування. Напівофіційне та приватне листування. Документи, які не містять протокольних мовних формул.

Тема 5. Дипломатична служба України: загальні засади. Закордонні дипломатичні установи України.

Поняття та завдання дипломатичної служби України. Основні нормативно-правові джерела, які забезпечують діяльність дипломатичної служби України. Закон України «Про дипломатичну службу». Дипломатичні представництва: функції, апарат, структурні підрозділи. Посольства України в зарубіжних державах. Функції та система органів дипломатичної служби України. Дипломатичні ранги України: аташе; третій секретар; другий секретар другого класу; другий секретар першого класу; перший секретар другого класу; перший секретар першого класу; радник другого класу; радник першого класу; Надзвичайний і Повноважний Посланник другого класу, Надзвичайний і Повноважний Посланник першого класу; Надзвичайний і Повноважний Посол. Апарат військового аташе та представництво МВС у складі Посольства.

Система закордонних дипломатичних установ. Постійні представництва при міжнародних організаціях. Генеральні консульства України. Консульства України.

Тема 6. Міністерство закордонних справ України

Роль і місце Міністерства закордонних справ України в державно-політичній системі. Нормативні акти України про Міністерство закордонних справ.

Поняття, місія Міністерства закордонних справ України. Функції та структура Міністерства закордонних справ України. Департамент консульської служби Міністерства закордонних справ України. Представництва Міністерства закордонних справ на території України.

Форми листування Міністерства закордонних справ із іноземними посольствами.

Тема 7. Консульські зносини. Консульські привілеї та імунітети

Консульські зносини: понятійний апарат. Встановлення та здійснення консульських зносин. Види консульських установ. Глава консульської установи та консульський персонал. Положення про консульство. Положення про консульські обов'язки. Право на доступ до влади.

Започаткування консульського пункту. Призначення консульських службовців (консульський патент, екзекватура). Консульські функції. Консульський патент. Консульські службовці (штатні, почесні). Штатні консульські службовці і очолювані ними пункти. Почесні консульські службовці і очолювані ними пункти. Розрив консульських відносин.

Привілеї та імунітети консульської установи. Привілеї та імунітети консульського персоналу. Користування привілеями та імунітетами, відмова від них. Момент виникнення права на привілеї та імунітети, особливості користування ними на території третіх держав.

Обов'язки консулів та консульських установ. Припинення функцій працівників консульства. Особливості режиму почесних консульств.

Тема 8. Консульська служба України

Головна місія консульств – захист прав та законних інтересів громадян. Поняття, завдання та система органів консульської служби України. Функції та структура консульської установи. Консульський статут України. Консульські відносини України з зарубіжними державами. Особливості роботи консульських установ у прикордонній зоні з ЄС. Здійснення нотаріальних дій та легалізація документів.

Генеральні консульства України. Консульства України.

Тема 9. Паспортна та візова робота

Паспортне обслуговування громадян України. Документування посвідченням на повернення в Україну. Функції закордонних дипломатичних установ у питаннях громадянства. Типи і види віз. Підстави для оформлення віз та відмови в їх оформленні.

Тема 10. Поняття, сутність і роль дипломатичного протоколу, церемоніалу і етикету

Поняття «протокол», «дипломатичний протокол», «державний протокол», етимологія термінів. Предмет, значення, принципи дипломатичного протоколу. Поняття «міжнародної ввічливості», «взаємності», «реторсії». Дипломатичний протокол – «політичний інструмент дипломатії». Складові дипломатичного протоколу. Особливості дипломатичного протоколу. Протокольна демонстрація. Поняття дипломатичного церемоніалу та етикету.

Тема 11. Головні міжнародні нормативно-правові акти, які визначають зміст і принципи дипломатичного протоколу

Формування міжнародної нормативно-правової бази дипломатичного протоколу. Віденський конгрес 1815 р. Віденський регламент «Положення щодо дипломатичних агентів». Аахенський протокол 1818 р. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р.. Конвенція про спеціальні місії, прийнята ГА ООН у 1969 р.. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах із міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р. Становлення дипломатичного протоколу і церемоніалу України. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 р.. Положення про порядок розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав і представництв міжнародних організацій в Україні, затверджене постановою КМ України від 27 лютого 1995 р. Положення «Про Державний Протокол і Церемоніал України» від 22 серпня 2002 р.

Тема 12. Норми й традиції протоколу в дипломатії

Зносини дипломатичних представництв з МЗС і зовнішньополітичними відомствами, урядовими установами. Протокольні особливості процедури акредитації нового посла в країні перебування. Агреман на призначення глави дипломатичного представництва. Прибуття нового глави представництва. Вірчі грамоти. Відкличні грамоти. Протокольні традиції, пов'язані з початком і завершенням діяльності дипломатичного представника в країні перебування. Церемоніал вручення вірчих і відкличних грамот.

Схеми та правила розсадки в автотранспорті. Кортж. Протокольне старшинство в державі. Протокольне старшинство учасників офіційних заходів.

Національні свята держав світу. Реагування на святкові події в іноземній країні. Святкові листи, телеграми, їх надсилання та вручення. Виступ по ТБ з нагоди національного свята. Обмін поздоровленнями з нагоди Нового року, Різдва Христового та деяких інших свят. Протокольне реагування на події у житті вищих державних осіб зарубіжної держави. Участь в урочистостях з цієї нагоди. Реагування у випадку трауру в країні, смерті високої особи, акредитованого посла.

Візитна картка при дипломатичних і ділових контактах. Класифікація візитних карток. Стандарти, розміри та друк візитних карток дипломата, членів його родини. Правила оформлення візитних карток. Умовності та написи на візитних картках. Етикет візитної картки.

Етикет дарування та прийняття подарунків, квітів. Класифікація подарунків. Вартість подарунку. Пам'ятний подарунок главі делегації, членам делегації. Сувеніри. Оформлення подарунку, сувеніра. Правила особистого вручення та прийняття подарунку. Подяка за отриманий подарунок. Протокольні подарунки під час візитів державних діячів.

Тема 13. Дотримання норм дипломатичного етикету як складова іміджу дипломата, політика, ділової людини

Основні правила і принципи ділового етикету. Етика службових відносин та її значення. Правила етикету й встановлення ділових контактів. Службове старшинство. Етикет відносин керівника і підлеглого. Етикет відносин між колегами.

Офіційно-діловий стиль як складова професійного іміджу ділової людини, державного службовця. Загальні вимоги до ділового стилю в одязі. Одяг під час офіційних, протокольних заходів. Зовнішній вигляд дипломата, офіційної особи, ділової людини. Поняття зовнішнього вигляду та його складові. Діловий чоловічий та жіночий одяг. Зачіска, аксесуари, парфуми, макіяж. Коштовності, функціональні коштовності чоловіків і жінок. Осанка, хода.

Мовна культура як складова культури ділового спілкування. Невербальні засоби спілкування. Офіційні і протокольні форми рекомендування, представлення. Етикет телефонної розмови. Місце та значення телефонної розмови у виконанні службових обов'язків. Правила етикету телефонної розмови того, хто телефонує, і того, до кого телефонують. Представлення, вітання по телефону. Тривалість розмови. Закінчення розмови. Планування телефонної розмови. Ініціатива припинення телефонної розмови. Культура мовлення під час телефонної розмови. Проведення переговорів по телефону. Етикет користування мобільним телефоном.

Етикет публічних виступів. Правила та види вітань за нормами ділового етикету. Вітання під час ходи, з групою осіб, на представницьких заходах. Особливості титулування співрозмовників під час дипломатичних та офіційних контактів.

Тема 14. Протокол державних символів

Державний Герб, Державний Гімн та Державний Прапор – символи суверенітету держави. Протокольні норми використання державної символіки. Етикет державного прапора. Етикет особистого прапора (штандарта). Історія символів Української державності. Державні символи Президента України. Державні нагороди в Україні та протокольні норми їх вручення. Діючі законодавчі норми використання державної символіки. Використання елементів державної символіки на автомобілях. Символіка в дипломатичних представництвах і консульських установах. Геральдика. Державна геральдична служба України. Протокольне реагування на окремі події в іноземній державі.

Тема 15. Діяльність дипломатичного корпусу: особисті візити і бесіди дипломатів. Протокол ділової зустрічі.

Місце та роль візитів і бесід на високому та найвищому рівнях у міжнародних відносинах. Класифікація і протокольні характеристики дипломатичних візитів. Протокольні візити або візити ввічливості. Ділові візити. Приватні візити. Підготовка й проведення особистих бесід дипломатів. Підготовка й проведення візитів. Програма візиту, її складові. Протокольні і церемоніальні питання прийому іноземних делегацій. Підготовка програми перебування зарубіжної делегації. Особливі церемоніальні почесті. Жіноча програма та її специфіка. Протокольні подарунки під час візитів. Дипломатичний протокол державного візиту України.

Підготовка й проведення ділової зустрічі. Домовленість про ділову зустріч. Місце проведення і часові рамки ділової зустрічі. Мистецтво бесіди під час ділової зустрічі.

Тема 16. Діяльність дипломатичного корпусу: дипломатичні прийоми

Класифікація дипломатичних прийомів. Протокольні характеристики різних видів дипломатичних прийомів. Особливості офіційних та неофіційних прийомів. Прийоми денні і вечірні, з розміщенням за столом і без нього. Підготовка та проведення дипломатичних прийомів.

Етикет запрошення та відмова від нього. Особливості запрошення на прийом високого гостя. Спеціальні запрошення на прийом на честь високого гостя. Схеми та правила розсадки на дипломатичних прийняттях. Складання меню та сервірування столу. Основні методи подання страв на прийомах. Напої на прийомах. Організація вживання національних страв та напоїв. Музика на прийомах.

Поведінка господарів й гостей під час дипломатичних прийомів. Зовнішній вигляд під час дипломатичних прийомів. Застільний етикет. Подяка за гостинність, виявлену під час прийому.

Прийом дипломатів вдома. Візит іноземних гостей.

Тема 17. Дипломатичні переговори. Дипломатичний протокол міжнародних конференцій

Підготовка та порядок проведення переговорів. Змістовна сторона переговорів. Зовнішня та внутрішня сторона переговорів. Стратегія і тактика ведення переговорів. Прийоми переговорів.

Сутність та значення міжнародних конференцій. Робота оргкомітету міжнародної конференції. Протокол конференцій та нарад. Схеми розміщення делегацій під час переговорів, міжнародних нарад, конференцій. Повноваження учасників конференції.

Тема 18. Національні особливості ділового спілкування та етикету країн Європи та СНД

Історичні традиції французької дипломатичної школи («школа Рішельє»). Характерні риси сучасної французької дипломатичної школи. Успіх дипломатії

по Талейрану. Роль у здійсненні зовнішньої політики Президента Республіки, Прем'єр-міністра та парламенту. Роль міністра закордонних справ Франції та МЗС у цілому як виконавчого органу щодо реалізації зовнішньополітичної стратегії країни. Структура МЗС Франції: Генеральна інспекція, Генеральний секретар МЗС та Міністр-делегат з іноземних справ, який одночасно з міністром є членом Уряду. Генеральні дирекції з адміністративних питань та питань розвитку й співробітництва, з політичних питань та безпеки. Територіальні департаменти (Європи, Африки й Індійського океану, Південної і Північної Африки та Близького Сходу, Америки й Карибського моря, Азії й Океанії). Умови прийняття на дипломатичну службу. Система підготовки дипломатичних кадрів. Особливості французької дипломатії.

Роль Міністерства закордонних справ та у справах

Роль Міністерства закордонних справ та у справах Співдружності (Foreign office) Великої Британії у розробці й реалізації основних напрямів зовнішньої політики країни. Специфіка дипломатичної служби Її Величності, система підготовки кадрів, розгалуженість системи дипломатичних представництв (в т. ч. Британської Ради та міжнародної служби Бі-Бі-Сі). Структура Foreign office. Особливості британського дипломатичного стилю.

Дипломатична служба Німеччини як невід'ємна частина державної служби. Ефективність і цілеспрямованість німецьких дипломатів. Особливості німецької дипломатії. Основні завдання німецької дипломатії. Структура дипломатичної служби в країні й за кордоном. Кількість посольств, генеральних консульств і представництв при міжнародних організаціях. Основні групи посад (категорія «А» і категорія «В»), розряди та класи. Структура державної: «звичайна служба», «середня служба», «висока служба» і «найвища служба». Система підготовки дипломатичних кадрів.

Характеристика дипломатичної служби республіканської Італії. Обмеження прав Глави держави на зовнішньополітичний курс країни. Роль Уряду і Парламенту, формування публічної дипломатії. Роль Прем'єр-міністра і міністра закордонних справ Республіки. Функції Президента у зовнішній політиці. Виключна роль МЗС країни. Сучасний стан дипломатичної служби в Італії. Діяльність Італійського комерційного інституту та торговельних палат. Сучасна структура МЗС. Наявність єдиного Державного протоколу. Вимоги до дипломатичних кадрів та умови прийому на дипломатичну службу, кар'єра італійського дипломата. Характерні риси італійських дипломатів.

Характеристика дипломатичної служби Іспанії. Витоки іспанської дипломатії. Сучасний стан дипломатичної служби Іспанії.

Дипломатичні традиції в Швейцарії – постійний нейтралітет. «Положення стосовно швейцарських посольств» (1901) – вимоги від претендентів на дипломатичну посаду. Створення швейцарських закордонних дипломатичних установ (Париж, Вашингтон, Берлін, Буенос-Айрес, Рим і Лондон), а також міжнародних організацій у Швейцарії. Протиріччя швейцарської зовнішньої політики – між ідеалізмом і прагматизмом.

Характерні риси дипломатії малих країн. Нові можливості малих держав у Європейській дипломатичній службі. «Ефективна багатосторонність» як стратегічна мета нової дипломатичної служби. Основні завдання та функції Європейської дипломатичної служби.

Сучасна дипломатична служба Російської Федерації. Створення СНД та взаємодії країн у межах співдружності. Угрупування в межах СНД.

Тема 19. Національні особливості ділового спілкування та етикету країн Азії, Африки, арабських країн.

Японська зовнішня політика сьогодні. Основні принципи дипломатичної служби Японії: Принцип «майхому сюгі». Визнання позитивної ролі династій в японській дипломатії. Структура МЗС Японії та його практична діяльність. Підготовка та підвищення кваліфікації дипломатичних кадрів, їх соціальне забезпечення. Меритократичний характер просування по службі. Особливості проведення дипломатичних та ділових переговорів з японцями.

Структура і основні функції МЗС КНР. Підготовка дипломатичних кадрів. Особливості проведення дипломатичних і ділових переговорів з китайськими партнерами. Основні принципи та риси сучасної китайської дипломатії. Зовнішньополітичні пріоритети. Фактори впливу та головні елементи дипломатичної практики КНР у Центральній Азії. Теорія «м'якої сили». Сучасні стратегії китайської дипломатії.

Активізація військової дипломатії Індії в регіоні. Вміння грати на протиріччях великих держав. Оцінка українсько-індійських відносин. Морська стратегія країни. Система органів зовнішніх відносин Індії: роль Президента, Союзу штатів (парламенту), МЗС. Структура МЗС та його функції. Підготовка дипломатичних кадрів. Видатні індійські дипломати.

Характерні риси дипломатії цього регіону: вплив «історичного тла» на дипломатичні служби Сходу й Африки; особливості культурного і релігійного факторів; формування дипслужб регіону в умовах колоніальної залежності або міжнародної ізоляції; намагання здобути суверенітет та зближення з західною дипломатією; відмова від «силової» дипломатії і перехід до демократичної дипломатії (Китай, Японія, Індія); високий рівень професійності дипломатів країн АТР, самовіддача, патріотизм. Різноманітність та особливість дипломатичних переговорних стилів різних країн Азії й Африки.

Специфіка дипломатії країн Сходу. «Ісламський чинник» у зовнішній політиці та дипломатії країн (панісламізм, понтиризм, панарабізм, партикуляризм). Проблема ісламської солідарності та фактор особистості в зовнішній політиці та дипломатії країн регіону. Етнокультурна дипломатія арабського Сходу. «Кризисна дипломатія» на Близькому та Середньому Сході, її роль у врегулюванні конфліктів у регіоні. Енергетична дипломатія країн БСС. Органи зовнішніх відносин арабських країн та їх особливості в країнах з монархічною та республіканською формою правління. Конституційне врегулювання, структура та розвиток дипломатичних служб арабських країн. Дипломатичні кадри: відбір, освіта, просування по службі. Переговорний арсенал дипломатії арабських країн.

Тема 20. Національні особливості ділового спілкування та етикету США, Канади, Австралії та Латинської Америки

Взаємодія Держдепартаменту США й Закордонної служби з Міністерством оборони, ЦРУ, Радою національної безпеки і Конгресу з питань зовнішньої політики у центральних органах влади й закордонних дипломатичних представництвах. Право послів контролювати діяльність американських закордонних установ. Децентралізація дипломатичної служби в США. Труднощі в прийнятті рішень та кадрових призначеннях. Бюрократизація Держдепартаменту й розгалуженість його керівного складу. Протекціонізм у призначенні дипломатичних кадрів. Відбір дипломатичних кадрів Принцип рівних можливостей (Федеральна програма) незалежно від політичної орієнтації, раси, віросповідання, статі та іншого. Квотування за соціальним і географічним принципом. Падіння професійного рівня дипломатичної роботи. Дипломатична кар'єра. Senior Foreign Service: посол, посланник, радник. Дипломатичні класи і ранги в США. Університетські програми щодо підготовки дипломатичних кадрів. Інститут Закордонної служби Держдепартаменту. Правило «3 з 15» щодо стажування й підвищення кваліфікації. Американський дипломатичний стиль; демонополізація дипломатичної служби; проблеми взаємовідносин між відомствами.

Міністерство закордонних справ і міжнародної торгівлі Канади: штатна структура, функціональні відділи, закордонні дипломатичні представництва. Інститут дипломатичної служби МЗС Канади.

«Англійська школа» австралійської дипломатії. МЗС Австралії, структура, підготовка кадрів. Відомі дипломати.

Професійна підготовка дипломатів Латинської Америки – Дипломатичний інститут ім. Матіаса Ромеро, Дипломатична академія Перу, Дипломатичний інститут «Ріо Бранко». Дотримання американського принципу – «дипломатів повинні готувати дипломати». Глобалізм у підході до міжнародної проблематики латиноамериканських країн.

Тема 21. Міжнародні організації та їх значення у дипломатичних відносинах

Загальнополітичні організації: Організація Об'єднаних Націй (ООН), Ліга Арабських Держав (ЛАД), Організація Американських Держав (ОАД), Організація Африканської Єдності (ОАЄ), Співдружність Незалежних Держав (СНД), Азіатсько-Тихоокеанська Рада (АЗПАК). Військово-політичні організації: Організація Північноатлантичного договору (НАТО), Західноєвропейський союз (ЗЄС) та інші. Міжнародні економічні об'єднання: Велика вісімка, Світова організація торгівлі (СОТ), Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК), Організація чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). Регіональні організації: Європейський Союз (ЄС), Організація за демократію та економічний розвиток ГУАМ (ГУАМ), Центральноевропейська ініціатива (ЦЄІ). Валютно-фінансові організації: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародний Валютний Фонд (МВФ). Міжнародні неурядові організації та форми їх співробітництва з ООН. Процес оновлення та адаптації сучасних міжнародних організацій до геополітичних реалій та змін.

Міжнародні клуби й об'єднання: Велика вісімка (G–8) та Велика двадцятка (G–20), Ліга міжнародної молодіжної дипломатії, Лондонський, Паризький та Римський клуби.

Тема 22. Особливості роботи у спеціальних місіях і представництвах міжнародних організацій

Символіка міжнародних організацій. Офіційні і робочі мови міжнародних організацій. Особливості протокольного забезпечення діяльності неурядових міжнародних організацій. Міжнародна посадова особа.

Дипломатичний протокол в ООН та в інших міжнародних міжурядових організаціях. Найважливіші функції протоколу ООН та інших міжнародних організацій. Протокольний відділ Секретаріату ООН. Порядок протокольного старшинства в міжнародних організаціях. Представницька робота постійних представництв країн-членів при МО. Протокол візиту в ООН глави держави або уряду країн-членів ООН. Розміщення делегацій в залах засідань.

Спеціальні місії при міжнародних організаціях: при ООН, Раді Європи, ЄС, НАТО, координаційних структурах СНД та інших. Роль спеціальних місій ad hoc у вирішенні міжнародних проблем. Конвенція про спеціальні місії 1969 р. (поняття, мета, функції) та їх діяльність сьогодні. Спеціальні місії як першооснова сучасної дипломатичної структури. Застосування спеціальних місій під час боротьби держав за своє самовизначення, досягнення суверенітету та захисту своїх інтересів на міжнародній арені, а також для припинення численних воєнних конфліктів. Зустрічі на найвищому рівні як різновид спеціальних місій.

Тема 23. Основні напрями зовнішньої політики сучасної України

Розбудова нової системи дипломатичних органів та робота щодо міжнародного визнання України. Розвиток двосторонніх міждержавних відносин. Розширення участі в європейському регіональному співробітництві. Співробітництво в межах Співдружності незалежних держав. Членство в ООН та інших універсальних міжнародних організаціях. Забезпечення національної безпеки України та захист її політичної незалежності. Економічні інтереси, пов'язані з інтегруванням економіки України у світове господарство. Регіональні, субрегіональні, локальні інтереси, пов'язані з забезпеченням різноманітних специфічних потреб внутрішнього розвитку України.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
1	2	3
<p>Знати: історичні етапи розвитку дипломатії, її різновиди; значення дипломатичного протоколу у міжнародних відносинах.</p> <p>Вміти: аналізувати діяльність дипломатичної служби та органів міжнародних відносин.</p>	<p>Тема 1. Історія дипломатії. Місце і роль дипломатичного протоколу.</p> <p>Лекція № 1</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія дипломатії. 2. Предмет, принципи, значення дипломатичного протоколу та етикету. 3. Різновиди дипломатії. <p>Література</p> <p>Основна: 12,13,16,19 Додаткова: 31,33,39,40,43 Інтернет – ресурси: 64</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття № 1</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні періоди становлення дипломатичного протоколу. 2. Дипломатія Нового та Новітнього часу. 3. Складові дипломатичної діяльності. 4. Роль дипломатії у міжнародних відносинах. 	2
<p>Знати: історичні етапи становлення дипломатії в Україні.</p> <p>Вміти: аналізувати діяльність дипломатичної служби та органів міжнародних відносин.</p>	<p>Тема 2. Становлення української дипломатії.</p> <p>Лекція № 2</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дипломатія Київської Русі. 2. Дипломатія найвідоміших українських гетьманів. 3. Дипломатія Української РСР. 4. Дипломатія незалежної України. <p>Література</p> <p>Основна: 13,16,19 Додаткова: 30,39,40,43,45,46,48,52 Інтернет – ресурси: 64</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	4

<p>Знати: технологію здійснення дипломатичних зносин та сутність дипломатичних привілеїв та імунітетів.</p>	<p>Тема 3. Дипломатичні зносини. Дипломатія та дипломати. Дипломатичні привілеї та імунітети. Лекція № 3 План лекції 1. Дипломатичні зносини: понятійний апарат. 2. Порядок заснування та види дипломатичних представництв. 3. Дипломатичний корпус. 4. Дипломатичні привілеї та імунітети: поняття, виникнення права на них, особливості користування, відмова від їх використання. Література Основна: 1,4,5,8,12,14,17,19,20,21 Додаткова: 21,26,27,28,44,54 Інтернет – ресурси: 61,63,64</p>	2
<p>Вміти: формувати професійні якості дипломатичного службовця з урахуванням світового розвитку і функціонування дипломатичної служби у своїй країні і за кордоном.</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 2 Питання / завдання до заняття 1. Встановлення дипломатичних зносин між державами. 2. Розташування та діяльність дипломатичних представництв. 3. Структура посольства. 4. Особливості користування дипломатичними привілеями та імунітетами.</p>	2
<p>Знати: види дипломатичних документів, їх призначення, особливості їх створення та документообігу.</p>	<p>Тема 4. Дипломатичні документи, їх призначення та структура. Дипломатичне листування. Лекція № 4 План лекції 1. Види дипломатичних документів та їх призначення. 2. Мова дипломатичних документів. 3. Дипломатична пошта. Дипломатичний кур'єр. 4. Основні документи дипломатичного листування. Література Основна: 2,12,14,16,17,21,22 Додаткова: 22,35,37,38,41,42,44,49 Інтернет – ресурси: 61,62,63</p>	2
<p>Вміти: складати та користуватися дипломатичною документацією.</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	6

	<p>Практичне заняття № 3 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги до дипломатичних документів. 2. Вербальна нота. Особисті або підписні ноти. 3. Напівофіційне та приватне листування. 4. Документи, які не містять протокольних мовних формул. 	2
<p>Знати: основні завдання та функції, систему органів дипломатичної служби України, особливості діяльності закордонних дипломатичних установ України</p> <p>Вміти: застосовувати техніку ведення дипломатичних переговорів; встановлення дипломатичних відносин, функцій дипломатичних установ і засобів їх виконання в Україні.</p>	<p>Тема 5. Дипломатична служба України: загальні засади. Закордонні дипломатичні установи України. Лекція № 5 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання дипломатичної служби України. 2. Основні нормативно-правові документи, які забезпечують діяльність дипломатичної служби України. 3. Функції та система органів дипломатичної служби України. 4. Дипломатичні ранги України. 5. Постійні представництва України при міжнародних організаціях. <p>Література Основна: 1,2,4,5,8,12,14,15,16,17,19,20,21 Додаткова: 21,22,26,27,28,29,44,54,56,57,58 Інтернет – ресурси: 61,63</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
<p>Знати: механізми діяльності Міністерства закордонних справ України, його центральних, регіональних та закордонних структурних підрозділів; способи прийняття зовнішньополітичних рішень.</p> <p>Вміти: аналізувати основні міжнародно-правові документи, що визначають роль і завдання Міністерства закордонних справ України</p>	<p>Тема 6. Міністерство закордонних справ України. Лекція № 6 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль і місце Міністерства закордонних справ України в державній політичній системі. 2. Функції та структура Міністерства закордонних справ України. 3. Нормативно-правові акти про МЗС України. <p>Література Основна: 6,7,12,14,20,21 Додаткова: 21,22,26,37,38,42,52 Інтернет – ресурси: 61,63</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань на тему:</p>	3

<p>Знати: технологію здійснення консульських зносин та сутність консульських привілеїв та імунітетів</p>	<p>Тема 7. Консульські зносини. Консульські привілеї та імунітети. Лекція № 7 План лекції 1. Консульські зносини: понятійний апарат. 2. Види консульських установ. 3. Консульські функції. 4. Консульські привілеї та імунітети. Література Основна: 3,9,12,14,21 Додаткова: 26,37,38,42,44 Інтернет – ресурси: 61,63,64</p>	2
<p>Вміти: формувати професійні якості консульського службовця з урахуванням світового розвитку і функціонування консульської служби у своїй країні і за кордоном</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
<p>Знати: основні завдання та структуру органів консульської служби України, особливості діяльності консульських установ</p> <p>Вміти: застосовувати техніку ведення консульських переговорів; встановлення консульських відносин, функцій консульських установ і засобів їх виконання</p>	<p>Практичне заняття № 4 Питання / завдання до заняття 1. Встановлення та здійснення консульських зносин. 2. Глава консульської установи та консульський персонал. 3. Привілеї та імунітети консульської установи та консульського персоналу: виникнення права на них, особливості користування, відмова від них.</p>	2
<p>Знати: основні завдання та структуру органів консульської служби України, особливості діяльності консульських установ</p>	<p>Тема 8. Консульська служба України Лекція № 8 План лекції 1. Поняття, завдання та система органів консульської служби України. 2. Функції та структура консульської установи. 3. Консульський статут України. Консульські відносини України із зарубіжними державами. 4. Особливості роботи консульських установ України у прикордонній зоні з ЄС. Література Основна: 3,9,12,14,21 Додаткова: 26,37,38,42,44 Інтернет – ресурси: 61,63</p>	2
<p>Вміти: застосовувати техніку ведення консульських переговорів; встановлення консульських відносин, функцій консульських установ і засобів їх виконання</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3

<p>Знати: основні особливості паспортної та візової роботи</p> <p>Вміти: проводити паспортне та візове обслуговування громадян України</p>	<p>Тема 9. Паспортна та візова робота. Лекція № 9 План лекції 1. Особливості паспортної та візової роботи. 2. Функції закордонних дипломатичних установ у питаннях громадянства. 3. Типи і види віз. Література Основна: 2,12,14,21 Додаткова: 26,37,38,42,44 Інтернет – ресурси: 61,63</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 5 Питання / завдання до заняття 1. Паспортне обслуговування громадян України. 2. Документування посвідченням на повернення в Україну. 3. Підстави для оформлення віз та відмови в їх оформленні.</p>	2
<p>Знати: сутність, складові та роль дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету</p> <p>Вміти: застосовувати правила та норми дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету у дипломатичній практиці.</p>	<p>Тема 10. Поняття, сутність і роль дипломатичного протоколу, церемоніалу і етикету. Лекція № 10 План лекції 1. Наукове підґрунтя дипломатичного протоколу. 2. Предмет, принципи, значення дипломатичного протоколу. 3. Складові дипломатичного протоколу. 4. Поняття, загальна характеристика та роль дипломатичного церемоніалу та етикету в міжнародних відносинах. Література Основна: 4,11,12,14,15,16,18,19,20,22 Додаткова: 31,32,43,51,55 Інтернет – ресурси: 63,64</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 6 Питання / завдання до заняття 1. Дипломатичний протокол – «політичний інструмент дипломатії». 2. Особливості дипломатичного протоколу. 3. Джерела, правила, норми дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету.</p>	

<p>Знати: основні нормативно-правові акти, які визначають зміст та принципи дипломатичного протоколу в Україні та на міжнародному рівні.</p>	<p>Тема 11. Головні міжнародні нормативно-правові акти, які визначають зміст і принципи дипломатичного протоколу. Лекція № 11 План лекції 1. Формування міжнародної нормативно-правової бази дипломатичного протоколу. 2. Становлення дипломатичного протоколу та церемоніалу України: нормативно-правовий аспект. Література Основна: 1,3,4,8,9,12,14,16,19,21 Додаткова: 22,30,35,37,38,41,42,49,52,60 Інтернет – ресурси: 61,62,63</p>	2
<p>Вміти: застосовувати правила та норми дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету у дипломатичній практиці.</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття № 7 Питання / завдання до заняття 1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини. Віденська конвенція про консульські зносини. 2. Основні Положення, які регулюють принципи дипломатичного протоколу України.</p>	2
<p>Знати: особливості протоколу в дипломатії; механізм призначення на посаду та завершення діяльності дипломатичного представника.</p> <p>Вміти: розрізняти дипломатичних службовців по старшинству; реагувати на святкові події у країні перебування; дарувати та приймати подарунки відповідно до протоколу.</p>	<p>Тема 12. Норми й традиції протоколу в дипломатії. Лекція № 12 План лекції 1. Протокольні особливості пов'язані із початком і завершенням діяльності дипломатичного представника. 2. Протокольне старшинство в державі. 3. Протокольне реагування на святкові події у країні перебування. Література Основна: 2,4,12,14,15,16,18,19,22 Додаткова: 32,39,40,50,55 Інтернет – ресурси: 63,64</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 8 Питання / завдання до заняття 1. Акредитація нового посла. Вірчі та відкличні грамоти. 2. Роль візитної картки у дипломатії. 3. Етикет дарування та прийняття подарунків.</p>	2

<p>Знати: вимоги до зовнішнього вигляду, стилю поведінки, мовленнєвих норм дипломата; правила ділових вітань, публічних виступів, ведення телефонних розмов.</p> <p>Вміти: використовувати норми дипломатичного етикету у практиці.</p>	<p>Тема 13. Дотримання норм дипломатичного етикету як складова іміджу дипломата, політика, ділової людини. Лекція № 13 План лекції 1. Офіційно-діловий стиль як складова професійного іміджу ділової людини. 2. Мовна культура як складова іміджу дипломата. 3. Правила та види вітань за нормами дипломатичного етикету. Література Основна: 11,12,14,15,16,19,21,22 Додаткова: 29,30,32,40,50 Інтернет – ресурси: 63,64</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 9 Питання / завдання до заняття 1. Зовнішній вигляд дипломата, офіційної особи, ділової людини. 2. Етикет телефонної розмови. 3. Етикет публічних виступів.</p>	2
<p>Знати: символи державного суверенітету, державні символи країни, державні символи Президента України, державні нагороди в Україні.</p> <p>Вміти: дотримуватися протоколу використання державних символів та протокольно реагувати на окремі події в іноземних країнах.</p>	<p>Тема 14. Протокол державних символів Лекція № 14 План лекції 1. Символи державного суверенітету. Державні символи країни. 2. Державна символіка України та протокольні норми її використання. 3. Державні символи Президента України. 4. Державні нагороди в Україні та протокольні норми їх вручення. Література Основна: 1,12,13,14,16,19,20,22 Додаткова: 20,44,46 Інтернет – ресурси: 61,62,63</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 10 Питання / завдання до заняття 1. Історія символів української державності. 2. Діючі законодавчі норми використання державної символіки України. 3. Геральдика. Державна геральдична служба. 4. Протокольне реагування на окремі події в іноземній державі.</p>	2

<p>Знати: протокольні особливості організації та проведення дипломатичних бесід, візитів, зустрічей.</p>	<p>Тема 15. Діяльність дипломатичного корпусу: особисті візити і бесіди дипломатів. Протокол ділової зустрічі. Лекція № 15 План лекції 1. Місце і значення візитів і бесід у міжнародних відносинах. 2. Класифікація і протокольні характеристики дипломатичних візитів. 3. Підготовка і проведення візитів. 4. Підготовка і проведення ділової зустрічі. Література Основна: 11,12,14,15,16,18,19,22 Додаткова: 25,30,32,40,50,51,55 Інтернет – ресурси: 63,64</p>	2
<p>Вміти: аналізувати особливості дипломатичної комунікації; організувати дипломатичні бесіди, візити, зустрічі; підтримувати бесіду під час ділового спілкування.</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p> <p>Практичне заняття № 11 Питання / завдання до заняття 1. Підготовка і проведення особистих бесід дипломатів. 2. Принципи складання програми візиту. Особливості організації та проведення візитів. 3. Протокольні подарунки під час візитів. 4. Мистецтво бесіди під час ділової зустрічі.</p>	3
<p>Знати: протокольні особливості організації та проведення різних видів дипломатичних прийомів; норми етикету при дипломатичних прийомах.</p>	<p>Тема 16. Діяльність дипломатичного корпусу: дипломатичні прийоми. Лекція № 16 План лекції 1. Класифікація та особливості різних видів дипломатичних прийомів. 2. Етикет запрошення та список запрошених. 3. Поведінка господарів та гостей під час дипломатичних прийомів. Література Основна: 12,14,15,18,19,22 Додаткова: 20,51,55 Інтернет – ресурси: 64</p>	2
<p>Вміти: аналізувати особливості дипломатичної комунікації; поводити</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	6

<p>себе на дипломатичних прийомах. Мати розуміння, як організувати та провести дипломатичний прийом незалежно від виду.</p>	<p>Практичне заняття № 12 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка та проведення дипломатичних прийомів. 2. Загальні вимоги до страв, напоїв; національні традиції країни. 3. Організація розсаджування за столом; обслуговуючий персонал. Музика на прийомах. 	2
<p>Знати: особливості дипломатичного переговорного процесу; основні правила організації міжнародних конференцій.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості дипломатичної комунікації; проводити дипломатичні переговори; відстоювати національні інтереси держави в міжнародному спілкуванні. Мати розуміння, як організувати та провести міжнародну конференцію.</p>	<p>Тема 17. Дипломатичні переговори. Дипломатичний протокол міжнародних конференцій Лекція № 17 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка й проведення дипломатичних переговорів. 2. Сутність і значення міжнародних конференцій. 3. Протокольні особливості міжнародних конференцій і нарад. <p>Література Основна: 10,11,14,16,18,19,20,23 Додаткова: 25,28,32,51 Інтернет – ресурси: 61,62,63,64</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 13 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегія і тактика дипломатичних переговорів. 2. Прийоми ведення дипломатичних переговорів. 3. Особливості роботи оргкомітету міжнародної конференції. 	2
<p>Знати: особливості дипломатії закордонних держав, їх традиції, норми етикету, систему підготовки дипломатичних кадрів та умови</p>	<p>Тема 18. Національні особливості ділового спілкування та етикету країн Європи та СНД. Лекція № 18 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні етапи становлення та особливості французької дипломатії. 2. Особливості дипломатії Великобританії. 3. Дипломатична служба Німеччини. 	2

<p>прийняття на дипломатичну службу.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості дипломатичної комунікації; аналізувати та порівнювати методи та засоби діяльності дипломатичних служб різних країн; використовувати зарубіжний досвід організації та функціонування дипломатичної та консульської служби у своїй професійній діяльності.</p>	<p>Лекція № 19 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика дипломатичної служби Італії та Іспанії. 2. Дипломатичні традиції Швейцарії, скандинавських, прибалтійських та балканських держав. 3. Дипломатична служба Російської Федерації: історичні витоки та особливості. <p>Література Основна: 8,9,13,16 Додаткова: 31,32,39,40,43,51,58,59 Інтернет – ресурси: 63,64</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття № 14 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура та роль МЗС Франції. Система підготовки дипломатичних кадрів у Франції. 2. Специфіка дипломатичної служби королеви Великобританії; система підготовки кадрів. 3. Структура та завдання дипломатичної служби Німеччини; система підготовки дипломатичних кадрів. 4. Характерні риси італійської та іспанської дипломатичної служби; вимоги та кадрів та умови прийняття на дипломатичну службу. 5. Сучасний стан дипломатії малих країн Європи. 6. Сучасна дипломатія Російської Федерації. 	2
<p>Знати: особливості дипломатії закордонних держав, їх традиції, норми етикету, систему підготовки дипломатичних кадрів та умови прийняття на дипломатичну службу.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості дипломатичної комунікації; аналізувати та порівнювати методи</p>	<p>Тема 19. Національні особливості ділового спілкування та етикету країн Азії, Африки, арабських країн.</p> <p>Лекція № 20 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи дипломатичної служби Японії. 2. Особливості китайської дипломатії. 	2
	<p>Лекція № 21 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система органів зовнішніх зносин Індії. 2. Специфіка дипломатії країн Африки та арабських країн. <p>Література Основна: 8,9,13,16 Додаткова: 33,39,40,43,51,59 Інтернет – ресурси: 63,64</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	6

<p>та засоби діяльності дипломатичних служб різних країн; використовувати зарубіжний досвід організації та функціонування дипломатичної та консульської служби у своїй професійній діяльності.</p>	<p>Практичне заняття № 15 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості дипломатії та підготовка кадрів у Японії, КНР та Індії. 2. Культурний та релігійний фактор як характерні риси дипломатії Сходу та Африки. 3. «Ісламський чинник» у дипломатії країн Сходу. 	<p>2</p>
<p>Знати: особливості дипломатії закордонних держав, їх традиції, норми етикету, систему підготовки дипломатичних кадрів та умови прийняття на дипломатичну службу.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості дипломатичної комунікації; аналізувати та порівнювати методи та засоби діяльності дипломатичних служб різних країн; використовувати зарубіжний досвід організації та функціонування дипломатичної та консульської служби у своїй професійній діяльності.</p>	<p>Тема 20. Національні особливості ділового спілкування та етикету США, Канади, Австралії та Латинської Америки. Лекція № 22 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості дипломатичної служби США. 2. Дипломатична служба Канади. 	<p>2</p>
	<p>Лекція № 23 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Система дипломатичної служби Австралії; підготовка дипломатичних кадрів. 4. Дипломатія Латинської Америки. <p>Література Основна: 8,9,13,16 Додаткова: 34,39,40,43,51,59 Інтернет – ресурси: 63,64</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	<p>6</p>
	<p>Практичне заняття № 16 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дипломатична кар'єра у США. Американський дипломатичний стиль. 2. Особливості сучасної дипломатії Канади та Австралії. 3. Професійна підготовка дипломатичних кадрів Латинської Америки. 	<p>2</p>

<p>Знати: мету, цілі, завдання міжнародних організацій та їх роль у світі.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості дипломатичної комунікації; організувати і здійснювати контакти з іноземними колегами; відстоювати національні інтереси держави в міжнародному спілкуванні.</p>	<p>Тема 21. Міжнародні організації та їх значення у дипломатичних відносинах.</p> <p>Лекція № 24</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальнополітичні та військово-політичні організації. 2. Міжнародні економічні об'єднання. 3. Регіональні організації. 4. Валютно-фінансові організації. 5. Міжнародні клуби та об'єднання. 6. Роль сучасних міжнародних організацій у світі. <p>Література</p> <p>Основна: 13,16,21 Додаткова: 20,21,23,24,25,42,47 Інтернет – ресурси: 63,64</p>	2
<p>Знати: поняття та роль спеціальних місій у дипломатичній; особливості дипломатичного протоколу міжнародних організацій.</p> <p>Вміти: використовувати норми дипломатичного протоколу міжнародних організацій у практичній діяльності; аналізувати особливості дипломатичної комунікації; вирішувати проблеми встановлення дипломатичних відносин між державами.</p>	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p> <p>Тема 22. Особливості роботи у спеціальних місіях і представництвах міжнародних організацій.</p> <p>Лекція № 25</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості протокольного забезпечення діяльності неурядових міжнародних організацій. 2. Спеціальні місії при міжнародних організаціях. 3. Зустрічі на найвищому рівні як різновид спеціальних місій. <p>Література</p> <p>Основна: 14,15,16,20,22,23 Додаткова: 20,21,30,32,41,53,56 Інтернет – ресурси: 63,64</p> <p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
<p>Знати: поняття та роль спеціальних місій у дипломатичній; особливості дипломатичного протоколу міжнародних організацій у практичній діяльності; аналізувати особливості дипломатичної комунікації; вирішувати проблеми встановлення дипломатичних відносин між державами.</p>	<p>Практичне заняття № 17</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дипломатичний протокол ООН та інших міжнародних міждержавних організацій. 2. Протокол візиту в ООН. 3. Роль спеціальних місій ad hoc у вирішенні міжнародних проблем. 	2

<p>Знати: інтереси України на сучасному етапі; особливості членства та співробітництва з міжнародними організаціями.</p> <p>Вміти: аналізувати діяльність дипломатичної служби України та визначати напрямки зовнішньої політики держави; відстоювати національні інтереси держави в міжнародному спілкуванні.</p>	<p>Тема 23. Основні напрямки зовнішньої політики сучасної України.</p> <p>Лекція № 26</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співробітництво в межах СНД. 2. Членство в ООН та інших міжнародних організаціях. 3. Політичні та економічні інтереси України. <p>Література</p> <p>Основна: 1,13,19</p> <p>Додаткова: 20,24,30,47,52,56,57,58,559</p> <p>Інтернет – ресурси: 61,62,63</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання інших джерел, виконання індивідуальних завдань.</p>	3
Разом		180/6

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про дипломатичну службу : Закон України від 07 червня 2018 р. № 2449-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>
3. Про Консульський статут України : Указ Президента України від 2 квітня 1994 р. № 127/94 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94>
4. Про перелік дипломатичних посад, приписаних до дипломатичних рангів : Указ Президента України від 21 грудня 2018 р. № 434/2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/434/2018>
5. Про затвердження Положення про дипломатичне представництво України за кордоном : Розпорядження Президента України від 22 жовтня 1992 р. № 66/92-рп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166/92-рп>
6. Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 281 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-п>
7. Про затвердження Положення про Представництво Міністерства закордонних справ України на території України : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 р. № 1050 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1050-2002-п>
8. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 18 квітня 1961 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048
9. Віденська конвенція про консульські зносини 24 квітня 1963 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_047
10. Бучацька І.О. Ділові переговори : навч. посібник / І.О. Бучацька, Т.В. Дубовик. – К. : КНТЕУ, 2012. – 252 с.
11. Галушко В.П. Діловий протокол та ведення переговорів : Навч. посібник / В.П. Галушко. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2002. – 226 с.

12. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби : навч. посібник / Б.І. Гуменюк. - К. : Либідь, 2004. – 248 с.
13. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навчальний посібник / М. З. Мальський [та інші.]. — К. : Знання, 2017. — 464 с.
14. Панов А. Дипломатична і консульська служба : Навчальний посібник / А. Панов. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2010. – 112 с.
15. Резніченко В. І. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету / В. І. Резніченко, І. Л. Михно. — К.: УНВЦ «Рідна мова», 2003. — 266 с.
16. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет : підручник / О. П. Сагайдак. — К.: Знання, 2019. — 398 с.
17. Сардачук П.Д. Дипломатичне представництво : організація і форми роботи : Навч. посібник / П.Д. Сардачук, О.П. Кулик. – К. : Україна, 2001.
18. *Снітинський В.В. Діловий етикет у міжнародному бізнесі : навч. посібник / В.В. Снітинський, Н.Б. Завальницька, О.О. Брух. – Львів : Магнолія 2006, 2009. – 300 с.*
19. Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін.]. - Київ : Знання України, 2004.
20. Український дипломатичний словник / За ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. — К.: Знання, 2017. — 495 с.
21. Трофименко М.В. Дипломатична та консульська служба : підручник для студентів ВНЗ / К.В.Балабанов, М.В.Трофименко. – Донецьк : Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2013. – 432 с.
22. Чугаєнко Ю. О. Дипломатичний і міжнародний протокол та етикет: навчальний посібник / Ю. О. Чугаєнко. — К.: Національна академія управління, 2018. — 162 с.
23. *Яхно Т.П. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посібник / Т.П. Яхно, І.О. Куревіна. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.*

Додаткові

20. *Амеліна І.В. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / І.В. Амеліна, Т.Л. Попова, С.В. Владимиров. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 256 с.*
21. *Барановська В.М. Роль економічної дипломатії у зовнішньоекономічній діяльності країни / В.М. Барановська // Економіка & держава. – 2012. – № 2. – С. 24-26.*

22. Батрименко В.І. Міжнародне право : навч. посібник / В.І. Батрименко. – К. : КНТЕУ, 2012. – 324 с.
23. Бохан А. Екологічна дипломатія : компроміси міжнародної торгівлі / А. Бохан // Зовнішня торгівля : економіка, фінанси, право. – 2016. – № 4. – С. 33-43.
24. Бохан А.В. Екологічний вектор комерційної дипломатії : Україна та Німеччина / А.В. Бохан // Економіка України. – 2016. – № 4. – С. 57-67.
25. Бохан А.В. Комунікативні можливості агентування екологічної дипломатії / А.В. Бохан // Економіка & держава. – 2017. – № 4. – С. 97-101.
26. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основні галузі : Підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній. – К. : Либідь, 2004.
27. Гуменюк Б. Диплом для дипломата / Б.І. Гуменюк // Економічний Часопис-XXI. 2008. – № 1 (680).
28. Гуменюк Б. Про триєдність дипломатії і триєдність дипломата / Б.І. Гуменюк // Зовнішні справи. – 2010. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.uaforeignaffairs.com
29. Гуменюк Б.І. Болонський процес і фах дипломата / Б.І. Гуменюк // Зовнішні справи. - 2009. – № 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.uaforeignaffairs.com
30. Замкова Н.Л. Міжмовні відносини та комунікації: Монографія. – Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2014. – с.334.
31. Захарова О. Ю. Власть церемониалов и церемониалы власти в Российской Империи XVIII – начала XX века: коронации, дипломатические приемы, высочайшие выходы, военные парады, рыцарские карусели, церемониальные застолья, балы / О. Ю. Захарова. — М.: АиФ принт, 2003. — 398 с.
32. Кинцанс В. П. Дипломатический протокол / В. П. Кинцас — Рига: Латв. ун-т., 1992. — с. 253.
33. Козлов В. А. Дипломатія Святого Престолу в постбіполярній системі між-народних відносин за часів понтифікату Іоанна Павла II: монографія / В. А. Козлов. — Вінниця : Книга-Вега, 2008. — 192 с.
34. Крылов С. А. Многосторонняя дипломатия латиноамериканских государств / С.А. Крылов // Вестник МГИМО (У). — 2009. — № 6. — С. 38–46.
35. Мала енциклопедія міжнародного права : за заг. ред. Ю.Л. Бошицького. – К. : Кондор, 2013. – 440 с.
36. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом / Пер. з англ. –Харків : Консум, 2000.

37. *Міжнародне право : навч. посібник для підготовки до іспитів / упоряд.: І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 208 с.*
38. *Міжнародне право : підручник / В.А. Ліпкан, В.Ф. Антипенко, С.О. Акулов та ін. ; за заг.ред. В.А. Ліпкана. – К. : КНТ, 2009. – 752 с.*
39. Мелихов И. А. Личность в дипломатии (на исторических параллелях) / И. А. Мелихов. — М.: Восток/Запад, 2011. — 367с.
40. Новиков К. Дарча грамотність: за подарунками перших осіб можна було прослідкувати політичні тенденції їхніх держав: [дипломатія] / К. Новиков // Закон і бізнес. – 2006. – № 42 (21-27 жовт.). – С. 18.
41. Право зовнішніх зносин. Збірник документів / Упорядники: Ю. В. Алданов, І. М. Забара, В. І. Резніченко. — К., 2017. — 784 с.
42. *Пронюк Н.В. Сучасне міжнародне право : навч. посібник / Н.В. Пронюк. – К. : КНТ, 2010. – 280 с.*
43. Резніченко В. І. До витоків дипломатичного протоколу: деякі історичні аспекти / В. І. Резніченко // Вісн. “Міжнар. відносини”. – Вип. 25-28. – 2003. – С. 101-109.
44. Репецький В.М. Дипломатичне та консульське право : Підручник / В.М. Репецький. – 2-е вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2006.
45. Савчин Л. Дипломатична місія на Буковині та Поділлі / Л. Савчин // Зовнішні справи. – 2010. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.uaforeignaffairs.com
46. Савчин Л. Патріотизм, помножений на професіоналізм, – запорука української дипломатії / Л. Савчин // Зовнішні справи. – 2009. – № 6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.uaforeignaffairs.com
47. *Сідоров В. Регіональна економічна інтеграція / В. Сідоров, М. Пасмор // Зовнішня торгівля : економіка, фінанси, право. – 2016. – № 2. – С. 90-98.*
48. Таукач О. Історія одного посольства / О. Таукач // Зовнішні справи. – 2010. – № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.uaforeignaffairs.com
49. *Телітко В.Е. Міжнародне публічне право : навч. посібник / В.Е. Телітко, А.С. Овчаренко ; за ред. В.Е. Телітко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 608 с.*
50. Терехов В. П. Гендерный фактор в политике и дипломатии / В. П. Терехов // Международные процессы. — 2010. — № 2. — С. 94–100.
51. Тимошенко Н. Нехтуючи прості істини: неймовірні помилки в очевидних ситуаціях під час офіційних прийомів і не тільки / Н. Тимошенко // Політика і час. – 2002. – № 5. – С. 80-84.

52. Україна на міжнародній арені: Збірник документів і матеріалів (1991-1995). – К., 1998. – Кн.1

53. Уманець Л.М. *Правові засоби розв'язання міжнародних економічних спорів* / Л.М. Уманець // *Економічні механізми стимулювання соціально-економічного розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 22-23 листопада 2013 р. м. Ужгород / Ужгородський національний університет; за заг. ред. М.М. Палінчак. – Херсон: Гельветика, 2013. – Ч. 1. – С. 47-50.*

54. Федчишин С.А. *Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення: моногр.* / С.А. Федчишин; за заг. ред. Н.П. Матюхіної; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». – Х.: ФІНН, 2011. – 264 с.

55. Фельтхэм Р. Дж. *Настольная книга дипломата. Пер. с англ. В. Е. Улаховича. с 7-го англ издания — 4-е изд.* — Мн.: Новое знание, 2004. — 304 с

56. Фліссак К.А. *Глобалізація і нові виклики економічній дипломатії* / К.А. Фліссак // *Економічний часопис - XXI. – 2012. – № 1-2. – С. 8-11.*

57. Чугаєнко Ю.О. *Економічна дипломатія в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю держави* / Ю.О. Чугаєнко // *Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 3. – С. 59-68.*

58. Шайда О.Є. *Дипломатичний інструментарій розвитку україно-австрійських відносин* / О.Є. Шайда // *Економіка & держава. – 2012. – № 7. – С. 13-15.*

59. Шедяков В. *Трансформації міжнародних економічних відносин як фактор удосконалення інтеграційних процесів* / В. Шедяков // *Економіст. – 2014. – № 11. – С. 14-19.*

60. Шутак І.Д. *Правове регулювання міжнародних економічних відносин: навч. посібник* / І.Д. Шутак. – К.: Алерта, 2012. – 412 с.

Інтернет-ресурси

61. Верховна Рада України - <http://www.rada.gov.ua/>

62. Кабінет Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua/control/>

63. Міністерство закордонних справ України - <http://www.mzs.gov.ua/>

64. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>